

forstaaede saaledes, som om det kun skulde komme an paa temmelig megen Støi og Spektakkel og Løben frem og tilbage i Skolen, saaledes at Børnene fode ganske stille uden ret at kunne følge Underviisningen. Jeg troer, at den Lærer, der paa denne Maade har tilveiebragt en livlig Underviisning, virkelig ikke har virket videre heldbringende. Det var kun, for at bidrage til, at den ærede Rigsdagsmand ikke saaledes skulde blive misforstaaet, at jeg har villet tillade mig at gjøre denne Bemærkning.

Grundtvig: At jeg virkelig skulde blive saaledes misforstaaet, som om jeg meente, at Lærerne skulde alene gjøre al den Støi, som nu alle Børnene ere om at gjøre ved den indbyrdes Underviisning, det vil jeg dog ikke troe; i det Ringeste troer jeg ikke, at den ærede Rigsdagsmand for Nykjøbing (Monrad) kan have misforstaaet mig saa forstrækkeligt, og heller ikke troer jeg, at jeg burde have nogen Frygt for at blive misforstaaet saaledes; thi det kunde jo kun skee derved, at der hos Folk, der hørte mine Udtalelser, var en saa aldeles aandelig død Forestilling baade om Livet og om Skolen, at de aldeles ikke kunde tænke sig nogen Rørelse eller Bevægelse, uden at den skulde skee med Kroppen. Jeg skal derfor ikke indlade mig videre derpaa, men dog med et Par Ord yttre min store Forundring over, at den ærede Rigsdagsmand for Odense Amts 3die Valgkreds (C. E. Møller) erklærede, at en fuldkommen Frihed med Lærebøger slet ikke gik an deels for Skolemesterens og deels for Præstens Skyld, som jo dog ikke kunde være forpligtet til at sætte sig ind i alle de Lærebogninger, som Folk, der skrive Lærebøger, kunde faae i Sinde at bygge op. Jeg seer altsaa, at han endnu staaer i den Formening, at det er Lærebøgerne, hvorom det gjælder, og at Skolemesteren og Præsten forsaavidt kun ere et Anhang til Bøgerne, saa at der ikke er nogen anden Maade at undervise paa end at høre hvert Barn i sin Lectie, om han ogsaa har lært den, og saa kan jeg godt begribe, at det vilde være ganske urimeligt, om man da skulde have 10 Lærebøger og være nødt til at høre hvert Barn i sin; det kan jeg godt forstaae, men hvad jeg ikke kan

forstaae, det er, at Nogen endnu kan være naiv nok til at tænke og sige det.

Frolund: Jeg hører ogsaa til dem, som anerkjende, at der er skeet et betydeligt Fremskridt ved den Tilladelse, der er givet med Hensyn til Afbenyttelsen af Balslevs Catechismus, men jeg troer dog, at det var ønskeligt, at der endnu var stillet en op ved Siden af. Sammenligner man nemlig den nye autoriserede Lærebog med den gamle Valles Lærebog, saa vil man finde, at de ere affattede hver efter sit Princip, saaledes, at dersom man vil indføre den nye Bog, saa skeer der saa at sige et heelt Spring i Underviisningen. Nu veed jeg vel, at Religionen ikke er knyttet til Lærebogen, eller idetmindste ikke bestaaer i at kunne Bogen udenad, men det er nu engang saaledes, at Slagten er opdiagen i Skolen, og der er vant til denne enkelte Bog. Den Bog, som det nu er tilladt at benytte ved Siden af Valles Lærebog, opstiller [som sagt et heelt nyt Princip; den slutter sig et alene ikke i Ordene dertil, men den har en heel forskjellig Ordning, og den har, hvad jeg i pædagogisk Henseende — for at bruge et Udtryk, som er brugt flere Gange idag — vil gjøre opmærksom paa, indført en Spørgesform, Noget, som allerede i lang Tid har været affattet. Catechisationsformen har før været almindelig, den har man nu lagt til Side, og hvorfor har man gjort det, sandsynligviis fordi man fandt, at det var en ganske besynderlig Maade at undervise paa. Jeg har nogen Erfaring i Underviisningsvæsenet, som De vel kunne vide, og jeg frygter for, at dersom vi faae den nu autoriserede nye Bog indført, saa faae vi netop den gamle Udenadslæsning, som jo har været en af Grundene til, at man ønskede Valles Lærebog affattet, tilbage, thi alle de mindre vel begavede Lærere og alle de Lærere, som ikke have synderlig Lyft til at røgte deres Kald forsvartligt, de ville staae sig til No med Spørgsmaal og Svar. Man vil maaskee saa nok faae Confirmander, der ere velbevandrede i „Bogen“, og det kan ogsaa være muligt, at det vil blive meget lettere for Præsterne at gjøre dem færdige, end det hidtil har været, men om der vil høstes noget Gavn ved den Slags Under-